

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállás:

Kül-monostorutca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppellik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilvántartási cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, n. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délelőn.

Előfizetési ár:

egész évre 12 ft, félre 6 ft, évenyedre 3 ft.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

július—szept.—decemberi folyamára.

Előfizetési ár:

Félévre	6 forint o. ért.
Évenyedre	3 „ „ „
Egy hóra	1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Remélhetjük-e a telekkönyvek behozatalát?

Csapó, június 1867.

1867. június 8-án a magyar király letette az esküt a koronázott királyok által szentesített törvények megtartására és megtartatására.

Az „u n i o” tehát másodszor is szentesítve van, nem ből betű tehát, életbeléptetett törvény, valóság, melyen a tiszta hazafi kebel fölmelegedik. Erdélynek Magyarhonnali egyesülése által, a minden nemzetiségek tömörülése, valódi egyesítése után az ország hatalmának kifejtése céloztatott, mely hatalmának fogva alkotmányát megoltalmazni képes legyen, erkölcsi és anyagi fejlődésében keresve jövőjének felvirágzásának tényező rugóját.

Ki tagadhatja, hogy az egyesülésben erő rejlik? Mi az oka mégis, hogy a Királyhágón innen, a helyett, hogy mindenütt nemzet nemzettel kezelt fogva kívánnának a közhaza boldogságára közreműködni, néhol magunk, Árpád fia között is, pártokra szakadunk. Semmi egyéb, mint a particularismus, mely nem mindig a közérdeket tartja szem előtt.

Egy jobb jövő hajnala virradott reánk, az alkotmányos élet kelő napja már a Királyhágó ormaít kezd megmaranyozni, bontakozunk ki a szenvedélyek sötét éjjeléből, s új erőre serkenve a közleg viradat int: fogjunk a munkához! Fáradalmas, de nem haláttan munka vár reánk, egy 18 év óta elhanyagolt, mostohán kormányzott ország-rész anyagi boldogságának kell megvinnunk alapját. Tegyük félre az ábrándokat, az anyagi jólétnek vessük meg alapjait, mert csak egy jólétben virágzó nemzet képes alkotmányát a zord idők viharaitól megoltalmazni, csak egy jólétben virágzó ország képes erkölcsi fejlődésének fokozatos lépcsőit elérni, melyen túl a polgári boldogság ígért földje vár a nemzetre.

Mostoha gyermekei voltunk eddig a kormány-nak, s míg a birodalom többi részei az anyagi felvirágzás minden eszközeiben, gyakran a mi rovásunkra is, részesítették; töltünk, kiknek a sors a Királyhágón inneni részt jelölte ki lakhelyül, még azokat is megtagadta, melyek megadása túl a Királyhágón semmi nehézségre nem talált: hogy egyebet ne említsünk, ott a vasúti bálázat az ország érdekeinek megfelelő irányban fejlesztett, éppen a kormányzás legzordonabb időszakában, pest-szólnoki vasút, melyet a forradalom vihára megrongált, helyreállítván, összekötött Szeged-áradal, keletre Nagyváradra, majd Debreczenre át Tokaj-Kassával és ezekkel szemben mi, a Királyhágón innen, kaptuk az arad-verestoronyi zsák-utczát.

Mig túl a Királyhágón földmívelés és műipar felvirágztatására több rendbeli intézkedések téttek, a birtokviszonyok rendeztetvén, földhitelbank alapított, addig nálunk minden a 48-ki árvíz által feldült állapotban maradt, sőt a királyhágóntúli hitelbank csak úgy engedélyeztetett, hogy az működéseit az erdélyi részre ki ne terjeszthesse. Mélyen érezték e mostoha bánásmódot kitűnő férfiak, kik lenyűgözöttetünk, alkotmányunk szünetelése korában irányt adtak arra, hogy ha az erkölcsi térről le vagyunk szorítva, annál feszítettebb szorgalommal kell a földmívelés és műipar fejlesztésén közreműködni; s ott, hol, a köztermek el levén zárva, nyilatkozhattak, mint a gazdasági, muzeum-egyleti gyűlésekben és iparkamarai egyesületekben mindig hangsúlyozták, hogy földmívelésünk és iparunk kifejlése végett „hitelre” s a hitel megalapítására pedig „nyilván-könyvekre” van szükségünk. Felirataikra tagadó választ ugyan nem, csak elodázó feleletet nyertek.

Végre az iparkamarai küldöttségnek a kir. biztostól történt tisztelgése alkalmával megígértette a kir. biztos részéről, hogy a „nyilvánkönyvi intézmény” behozatalára nézve közre fog működni.

Miután a két haza egyesülése már tényné vált, a kormányon ülő férfiak ismeretes hazafisága és államférfini bölcsesége mindnyájunkat biztosíthat, hogy mindazon intézmények, melyek túl a Királyhágón az anyagi jobbult felvirágzására meg alapítva vannak, át fognak ültetett a erdélyi részekbe is, s jövőre nézve nem fognak a közhaza mostoha gyermekeiként elhanyagoltatni.

Az erdélyi képviselők részéről tett felszólalásra, hazánk kitűnő fia, a székyi nemzeti büszkesége, közlekedési miniszter gr. Mikó Imre ő nmlga kijelentette, hogy a miniszterium által az országgyűlés elibe terjesztendő vasúthálózatba fel van véve a nagyváradi-kolozsvári-brassói vonal.

Nem lehet tehát kétségünk, hogy a hitelbank működése is rövid időn ki fog terjesztetni az erdélyi részekre is, de hogy az sikeresen történhesék, a földhitelintézet behozatalát szükségképpen meg kell hogy előzze a „hitelkönyvek” behozatala.

Mártonffy Ignác.

Az erd. kir. biztos rendelete a városok szervezése tárgyában.

A főmeltóságú felelős királyi miniszterium által az erdélyi köztörvényhatóságok alkotmányos hatásköre visszaállítása iránt az országgyűléstől nyert felhatalmaztatás alapján s ő eszéjári apostoli királyi Felsége legfelsőbb kegyelmes jóváhagyásával kibocsátott szabályzat 21-dik pontja értelmében az országgyűlésre követküldési joggal felruházott, valamint a rendezett tanácsosai ellátott városokra és községekre nézve, kivéve a szász törvényhatóságok kebelében fekvő városokat, az alkotmányos újból-szervezés körüli rendelkezésekre erdélyi kir. biztosi állásomnál fogva meg levén bízva, ezt illetőleg a következőket rendelem:

1) A városi tisztviselők véghezviteli módozatára nézve, a mennyiben a helyi viszonyokhoz képest a jelen szabályokban külön intézkedések nem foglaltatnának, az 1847/-dik évi pozsoni XXIII-ik és XXIV-dik törvényezikkek szabályai lesznek követendőek.

2) Az országgyűlésre képviselő-küldési joggal felruházott szabad királyi és egyéb városokbeli, valamint a rendezett tanácsosai ellátott, önálló közigazgatási hatóságokkal bíró s ennél fogva a kir. főkormányzósággal egyenes érintkezésben álló városokbeli szervezkedés utba indítására külön külön kormánybiztosok neveztetnek ki, miről az illető városok értesítetnek, ily rendelkezés és a kinevezett kormánybiztosok közebejötté nélkül a tisztviselők és választások meg nem indíthatók.

3) Azon városokra nézve, hol oly helyi körülmények és sajátosságok léteznek, melyek tekintetbe veendőek, külön alkalmazólagos rendeletek is tétetnek.

4) Az oly városokban, melyek közelebről legfelsőbb helybenhagyással új szervezést nyertek és az foganatba ment, és a hol tisztviselők történné, a választott előjáró a főmeltóságú magyar királyi miniszteriumtól már megerősítést is nyert, csak az illető város okadatolt kérésére, mely a királyi főkormányzóság által miniszteriumi elhatározás alá fog terjesztetni, rendeltethetik meg az újabb tisztviselés.

5) A rendezett tanácsosai ellátott oly városok és községekben, melyek jelenleg önálló közigazgatási hatósággal nem bírnak, s ennél fogva a kir. főkormányzósággal egyenes hivatali érintkezésben nem állanak, a szervezkedés csak az illető törvényhatóságbeli főtiszt vagy pedig az általa e végre kiküldendő egyik kerületi tisztviselő közbenjöttével történhetik.

Az ily városoknak és községeknek közigazgatási állása azonban a törvény további rendelkezéig a jelen állapotban marad.

6) A rendezett tanácsosai nem bíró mezővárosok és községek, eziránti kívánsatuk esetében rendezett tanácsosai és választott községi szervezettel csak a szabályszerű tárgyalás s az illető törvényhatóság kihallgatása mellett hozandó legfelsőbb határozat folytán láttatnak el.

7) A fennebbi 2-dik pont értelmében kinevezett kormánybiztos, úgy az 5-dik pont folytán eljáró törvényhatósági főtiszt vagy ennek kiküldöttje a tisztviselési előkészületek s intézkedések megtétele végett az 1861-ben megválasztott esküdt községeknek, s az esküdt község közé tartozott akkori tisztviselőségnek még életben levő tagjait saját elnöke alatt tartandó gyűlésbe hívandja össze.

Az oly városokban és községekben azonban, a hol 1861-dik évből tisztviselés nem történt, az

1847/-dik évi pozsoni XXIII-ik törvényezik 11-ik szakaszbeli rendelkezés hasonlatára ily gyűlésre a jelenlegi tanácsos és esküdt község tagjai bivan-dók össze.

8) Az eképpen összehívott és nyilvánosan tartandó gyűléssel a jelen szabályozó rendelet kö-zületvén, a gyűlés tagjai által a tisztviselés meg-tartására elnök, s egyszersmind a választások ösz-szeírása végett küldöttségek választatnának, valamint intézkedések tételnek az összeírásai eljárás végre-bajtása és a választás helye és ideje körül.

Továbbá e gyűlés tanácskozásának egyik fő-tárgyát képezendi a városi közigazgatási és tör-vénykezési tisztviselők, egy a kezelő hivatalnokok és a szolgaszemélyzet létszámának tisztába hozása, s a választás alá jöhető tisztviselői állomások meg-állapítása, mire nézve az lesz szabályul tartandó, hogy a jelenlegi létszám s a városi pénztárból esz-közölt fizetések és kiadások egyuttal főlebb nem emelthetnek, a mérnökökre és orvosokra, valamint a számadással tartozó hivatalnokokra nézve meg-jegyzetvén, hogy ezek hivatalai csak ideiglenes alkalmazás vagy üresedés esetében, vagy pedig okadatolt előterjesztés folytán adandó kormányi engedéllyel jöhetnek ezuttal további rendelkezésig választás alá, az illető esetekben választathók csak is okleveles szakférfiak lehetnek.

9) Ha az előbbi pontban említett létszám tisz-tába hozatala körül felsőbb elhatározást igénylő kérdések merülnek fel, vagy pedig a jelen sza-bályok bármely részbeni keresztülvitelének akadá-lyai nyilvánulnának, eziránt a kormánybiztos, ille-tőleg főtiszt vagy kiküldöttje a királyi főkormány-székhez körülményes és okadatolt felterjesztést te-end, s ez esetben, ha oly körülmények nem létez-nének, melyek az egész tisztviselésnek felsőbb elha-tározásig való elhalasztását kívánnák, a felsőbb in-tézkedés leérkezéig csak az esküdt községre s a kérdés tárgyaivá nem lett tisztviselői állomásokra teendőek meg a választások.

10) Az 1861-dik évi esküdt község ösz-sze-hívásával a jelenlegi esküdt község működése megszűntnek tekintetvén, az új esküdt község megválasztásáig az újonnan összehívott esküdt kö-zségi tagok gyűlése folytatandja egy általa tag-jai közül ideiglenesen választandó elnök alatt a tisztviselésre nem vonatkozó s halasztást nem szenvedhet esküdt községi teendőket.

Azokban ezen ideiglenesen működő esküdt község a jelenleg létező, s az új tisztviselők megválasztásáig hivatalaikat folytatandó tanácsosai és tisztviselőkkel a megválasztandó tisztviselőség-nél hivatalba léptéig azt a viszonyt fentartandja, melyben azokhoz a jelenlegi esküdt község áll.

11) Az összeírandó választókra nézve az 1847/-dik évi pozsoni XXII-dik törvényezik 6, 7, 8, 9 és 10-dik szakaszai szolgálnak sinormér-tékül.

12) A választók összeíratván és azok jegy-zéke megállapítván, legelőbb is az esküdt község tagjai jövendének választás alá az 1861-dik évi választások megállapított, vagy pedig a hol ekkor az esküdt község meg nem újított, az eddig törvényesen szokásban volt számmal, egye-bekben az előbbi pontban említett törvényezik 18, 19, 20, 23 és 24-dik szakaszai rendeletei levén megtartandók.

Ezután a közigazgatási tisztviselőknek kell megválasztatniok, és így tovább:

13) A tisztviselés megtartására 8-dik pont sze-rint választott elnök a kitűzendő napra az összeírt és igazolt választókat nyilvános ülésbe összehíván, az ő elnöke alatt a gyűlés tagjai által a szava-zatok ösz-szedésére és illetőleg a kijelölés feletti intézkedésre az összeírt választók közül legalább tíz tagból álló küldöttség, vagy ha a választók a választás könnyítése tekintetéből kerületekre osz-tatnának, több küldöttségek választatnának.

14) Minden választásra nézve szabályul meg-tartandó, hogy megválasztottnak az tekintetik, ki a szótatolásban részt vett választók szavazata álta-lános többségét nyerte.

15) A képviselő testület vagyis esküdt kö-zségi tagjai kijelölés nélkül, a közigazgatási és törvénykezési tisztviselők pedig kijelölés mellett választandók.

A kijelölési küldöttség a különböző vallásokra és nemzetiségekre való tekintettel a közigazgatási tisztviselői állomásokra legalább három és legfel-jebb öt alkalmas egyént jelöl ki, a becsületes jel-lem, képesség és gyakorlottság szolgálat irány-adóul, a törvénykezési állomásokra pedig azok kö-zül, kik becsületes jellem, oklevelekkel igazolt jog-tudományi képzettség és gyakorlati jártasság, to-vábbá a bírói hivatalnak valóban lett folytatása

által a bíróságra minősítve vannak, három-három alkalmas egyént kell kijelölni.

16) Az esküdt község tagjai megválasz-tása véghez menvén, a megválasztottak a kor-mánybiztos, illetőleg törvényhatósági főtiszt vagy kiküldöttje elnökelete alatt ösz-szegyűlendenek, s a megalakulás megtörténvén, arra az időre, a míg a városi előjáró maga rendén megválasztatnák s hi-vatalában legfőbbleg megerősítetnek, egy az es-küdt község tagjai közül titkos szótatolással megválasztandó elnök viendi az elnöki teendőket.

Ennek megválasztása után a kormánybiztos működése megszűnik, azonban az 5-dik pontban felemlített városokban és községekben a kormány-biztosi teendőket végző batósági főtiszt vagy ki-küldöttje a választás további folyama felett is a szabályos eljárásra nézve a szükséges felügyeletet fentartandja.

17) A városi előjárók ezentul is az eddigi törvényes elnevezéseket viselendik.

Az ily különböző elnevezést (főbíró, főhad-nagy stb.) viselő városi előjárók választása legfel-sőbb megerősítés alá fölterjesztendő, melynek leér-kezéséig a megválasztott előjáró csak is helyettes-keppen hivataloskodhatik.

18) Valamint a tanácsosok, úgy az esküdt községek az eddigi hatáskört gyakorlandják, s a tanácsosai ülések tartásában az eddigi mód tartatik fenn.

19) A városi közigazgatási ügyek nyilvánosak, a hallgatónak azonban elkülönített helyet kell elfog-lalniai és minden tetszés vagy rosulás nyilvánítá-sától tartózkodniok, ellenkező esetben az elnök az egyes csendháborítókat, vagy a körülmények sze-rint az egész hallgatóságot kitusathatja.

20) A közigazgatási tagjai: a városi tisztviselők és képviselők együttvén, elnöke: a törvényesen választott és megerősített városi előjáró, akadályoz-tatása esetében a legidősebb tanácsbeli.

Határozat hozatalára a közigazgatási tagok felét felülhaladó szám szükséges.

Tárgyak felett titkos szótatolás nem történhetik.

21) A szakbizottmányok szerkezetére és ha-tóságára s hivatali viszonyaira nézve további ren-deletig az eddigi gyakorlat tartatik fenn.

22) Azon esküdt községi tagok helyébe, kik a közigazgatásban résztvehető tisztviselőkkel, valamint azon közigazgatási tisztviselők helyébe, kik az illető választás alkalmával törvénykezési tisztviselőkkel választatnának, azonnal mások választathatnak.

23) A tanács, városi törvényszék és közigyű-lés a város régi törvényes vagy legfőbbleg en-gedélyezett pecsétjét használja, és a törvényhozás rendelkezéséig tudósításait, fölterjesztéseit ezentul is a kir. főkormányzósághoz intézi.

24) A szükséges közigazgatási rendeletek és szabályok kibocsátására, addig is, míg a törvény-hozás rendelkezhetnek, a főmlgu magyar kir. mi-niszterium levén felhatalmazva, a jelenleg fennálló közigazgatási és eljárási szabályok a közigazgatás zavartalan folyama biztosítása tekintetéből a városi közigyűlés által meg nem változtathatók és hatályon kívül nem tehetőek, minél fogva a kir. miniszterium további rendeletei bevárandók.

25) A törvénykezési hatóság ezentul is a po-litikai közigazgatástól különválasztva, az arra hi-vatott külön közegek által gyakoroltatik.

A törvénykezés kezelésére az illető városok-ban berendezett városi törvényszékek és bíróságok jelen szervezettükben és személyzeti létszámokban fennmaradnak és azoknak működése ezentul is foly-tónos és állandó leendő.

A főmlgu kir. miniszteriumnak egyik feladata, az országgyűléstől nyert felhatalmaztatásánál fogva időközileg is az igazságszolgáltatás érdekében s a törvénykezés folyama gyorsítására a szüksé-ges rendelkezéseket és javításokat megtenni, ad-dig is azonban, míg a törvényhozás vagy rend-elkezés után az igazságtgy körüli szándékait rövid időn valósíthatná, hogy a lényegesen változott vi-szonyokhoz képest a magán jogérdekek sérelme, a közhitel megrendítése s az igazságszolgáltatási folytonosság fennakadása megelőztessék, a jelenleg Erdélyben hatályban levő törvénykezési és igazsá-gügyi szabályok ideiglenesen fennmaradnak és a vá-rosi törvényszékek, bírói hatóságok is működési-keket ezek szerint kell, hogy folytassák.

Hogy azonban ez ideiglenes és rendkívüli hely-zetben is a városok választási uton való befolyá-sukat gyakorolhassák a törvényszéki elnök, városi törvénykezési tanácsosok vagy is törvényszéki ül-nökök a 15-dik pontban meghatározott móddal ki-jelölés mellett hasonlóan választás alá vehetők, az e körüli intézkedéseknek azonban ez uttal csak oly városokban lehet helye, melyek jelenleg önálló tör-vénykezési hatósággal bírnak.

26) A mennyiben a törvénykezési hatóságot jelenleg gyakorló városok igazságszolgáltatási tekintetben az állampénztár segélyezését igényelhetnék, ez iránt esetenként a kir. főkegybírókhoz külön okadatolt előterjesztések teendők, az azok iránti határozatot a fölgm kir. miniszterium magának fenntartván.

27) A választás alá nem jövő mind közigazgatási, mind pedig törvénykezési kezelő, szolgálai s más állomások betöltésében további rendeletig az eddigi gyakorlat fennmarad.

28) A helyelmi eljárás további rendelkezésig az eddigi módon gyakoroltatik.

29) A nyugdíjazások körüli eddigi gyakorlat és eljárás további szabályozásig hasonlóan fentartatik.

30) A városok és községek vagyonára s költségvetésére gyakorolt kormányi felügyelet, ennek további szabályozásáig, az eddigi gyakorlat szabályok és eljárás szerint továbbra is fennmarad.

31) A választások felől vezetett jegyzőkönyv a kir. főkegybíróknak fölterjesztendő, hová a kormánybiztosok is, s illetőleg a törvényhatósági főtisztek vagy kiküldöttjeik eljárásokról jelentést teendők.

32) A városi közigazgatási tisztviselők, hivatalnokok és személyzet s az esküdt közönségek, úgy a jelenlegi vagy a fölgm magyar kir. miniszterium kiadandó rendeletei szerint alakban és hatáskörben fennálló vagy felállítandó törvényhatóságok s azok bírái és személyzete csak a végleges szervezetteljes életbe léptetéséig maradnak állásukban s hivatalaikban, akkor pedig a tisztikar és egyéb személyzet, valamint a törvényhatóságok és bíróságok s azok személyzete újabb megalakulása akként fog történni, a mint eziránt a törvényhozás intézkedni fog.

Kolozsvárt, június 28-án, 1867.

Gr. Péchy, s. k.

Igénytelen nézetek a falusi állapotokról.

Rara temporum felicitas, ubi quae velis sentire et quae sentis dicere licet.
Tacitus.

Tapasztalásból és meggyőződésből kívánok szólni és pedig egy terhes betegségről, mely okvetlenül orvoslandó és orvosolható, s nézetem szerint a küszöbön álló alkotmányos restauratio alkalomával e betegséget tekintetbe nem venni és nem orvosolni: valóságos calamitas volna.

Mint tudjuk, falukon a bírák rendesen merőben tudatlan emberek, a jegyzők egy része — tisztelet, becület a kivehetőnek — csak annyiban különbözik amazoktól, hogy tudnak írni, s többnyire csak egy, azaz: saját nyelvükön, s azon is vajmi sokan rozslat beszélni; és így amannak semmi iskolázása nem lévén, emennek pedig felette csekély, ennél fogva jog, törvény, igazság, országos intézkedésekről stb. már miveltlenségénél fogva is, fogalma lehet legkorlátoltabb. Innen van, hogy az előjárás nem képes az aprólkos, hozzá utalt ügyeket kellőleg elintézni, a község vagyonát illetőleg, az adót, a rovatokat, az apróbb jövedelmeket stb. úgy kezelni, hogy ha a túlkörbe néz, meg ne piruljon önmaga előtt, az annyira égető szükségessé vált szigorú rendőrséget, alkotmányos értelemben véve, úgy vezetni, hogy a sok kisebb-nagyobb lopás, csalás, gyújtogatás, törvénytelen gyermekek eltervése, s itt-ott az ellenkezőre hivatott által is pártolt gyalázatos bűnös és vétekteljes éjjeli fonókák, melyeknek sok áldozata sinlett és ma is sinlik a tömlőczkben stb. stb. szüntessék meg tökéletesen, vagy legalább korlátoztassanak. A mit az előjárás el is intéz a községben, az vajmi gyakran bűnös elbékéléssel, huzavonással, s becstülettel legyen mondva, a pokolszülte „pálinka” mellett és plane a korszámban esik meg; és így a fensőbb hivataloknak annyira csekély támogatására van, miszerint onkellküli munka szaporítására, azaz, terhére van már azért is, mivel a kiadott rendeletek ozéltját, szellemét, horderejét átlátni, felfogni nem bírják, s épp azért azokat gyönyörűen és pedig gyakran félre értelmezik, meg a kívánt beadványt (kivéve ha ahoz formulare-ja van, vagy plane készen kapja le aláírás, megpecsételést végett) kelőleg és a maga idejére beadni nem is tudja és indifferens természeténél fogva restelli is; ilylől származik oly hivatalos bizonyítvány, hivatalos pecséttel megerősítve: miszerint alólírt bírák és jegyző látták, hogy egy kérdéses ember száján kigyomáztott be, és ballába czombján ment ki, s más sok különös; ily tudatlanoktól kerülnek ki egész család romlására szolgáló végrendeletek, kötelevek s más fonák minden törvényes kelleket nélkülöző okmányok, hivatalos titulus alatt, és ilyek közvetlen felügyelete alatt állanak: az annyira elbanyagolt és őrös oskolák, és a számos, csak a katonai szolgálat kikerülése kényszerítéséből tanítónak állott tudatlan ifjak, ilyen hivatalos factorok ügyelnek, azaz, hogy tulajdonkép lennének hivatva felügyelni a béke-, rend-, vagyonbátorságra, erkölcsi-ségre stb.

Igénytelen s talán hiányos nézetem indoklása végett ezeket előre bocsátva, azt vagyok bátor mondani, hogy ha rajtam állana, még ma rendelkezem az összes törvényhatóságoknak mint következik:

Minékutána Erdélyben, bár sok dicséretes kivételek vannak, mégis számtalan bírák és számos jegyzőknek a törvény, ügykezelés, fennálló országos

különböleg intézkedések, nyelvbeni stb. járatlansága, a jegyzői kerületeknek systema nélküli volta annyira, miszerint némely 15—18 községi járásban 10—13 jegyző is van, és itt elő nem sorolando hiányok, a közigazgatás előmozdítása helyett, annak hátrányára, akadályára vannak: addig is, míg a törvényhozás az itt annyira szükséges községi rendszert elintézné; rögtön kihirdetendő a megyei tisztújítás után legfőbb 14 nappal, hogy a községi bírák és jegyzők választása fog megtörténni, ezen, és jelesen a jegyzői állomások elnyerhetésére csak azok tarthatván igényt, a papok természetesen kirekesztetvén,

a) kik a hazai nyelvek közül, a magyar nyelven kívül legalább egyet tökéletesen értenek, kik

b) a törvény, pénzügyi, rendőri, adókezelési, bírtok nyilvántartási, árvai ügy kezelési, irodai foglalkozásokról oly képzettséggel bírnak, hogy hivatásuknak tökéletesen megfelelhessenek és magokat e tekintetben szoros vizsgálat alá vetni készek, ezen kívül azt kimutatni képesek, hogy legalább a nyolcz felsőbb gymnasialis osztályt jó sikerrel végezték és az érettségi vizsgát hason sikerrel tették le, egyes kivétel alá jöhetvén csak olyan, kiről általánosan van tudva, hogy minden tekintetben bír a szükséges képzettséggel, ezekre nézve szükséges a főtiszt, vagy ennek helyettesének beleegyezése; a bírákra nézve megkivántatik, hogy legalább névét tudja olvasni és sajátkezűleg aláírni.

c) a törvényhatóság nevezzen ki egy 5 tagból álló bizottmányt egyik alispán elnöke alatt, melynek tagjai a megyében lakó értelmiségből, s a községi ügyekkel ismeretes egyénekből választandja, mely bizottmány összehíván,

d) ki fogja jelölni a jegyzői kerületeket, arra törekedvén, miszerint a közelebb álló p. o. 1¹/₂ mérföldnyire egymáshoz eső községek egy jegyzői kerületbe essenek, tekintettel lévén azonban a községek nagyságára és így arra, miszerint a jegyző hivatását teljesíteni elbírija, valamint arra is legyen különös figyelemmel, hogy a kerületi jegyzői iroda lehetőleg a centrumba helyeztessék; ezen bizottmány fogja a jegyzői fizetés, illeték, napi díj s irodai költségek mennyiségét megállítani, a jegyzői lakások, illetőleg irodák, hol s mi módon leendő felállításáról egy tervet dolgozni ki, melyet a törvényhatóság fog megvizsgálni, fontolni, s belátása szerint helybenhagyni; ezen 5 tagu bizottmány fogja

e) a bírákat s illetőleg a jegyzőket eleve kihirdetendő napon vagy napokon lehetőleg szigorubb szó- és írásbeli vizsga alá venni, s csak azoknak adni képességi bizonyítványt, kik azt valósággal megérdemlik; megjegyezvén itt azt, miszerint a vizsgálatok nyilvánosak lesznek, s a hallgatóság részéről is tétethetnek kérdések a vizsgálandóknak, azért

f) csak az ily bizonyítványokkal ellátottak concurrenthalnak jegyzőségre, valamint a községek is csak ezek közül választhatják őket, mit ha a községek tenni vonakodnának a törvényhatóság fog jegyzőt kinevezni, s hivatalból állomásába behelyeztetni;

g) a választás napja kitűzése után az illető szolgabíró a nélkül, hogy a választókra legkisebb pressiót gyakorolna, a választást megtartandja, melyre nem leendő megengedve, hogy a választás helyére a községek összes tagjai megjelenjenek, hanem minden község, száma arányához képest küldend választóul 5—10 bizalmi férfit előre leendő tudósítás folytán;

h) a jegyzői állomásokra concurrenáló kéréseiket általánosan s nem a jegyzői kerületek megjelölésével teendik, s így az egymásközötti cserének se leendő helye,

i) a jegyzők egyelőre határozatlan, s illetőleg annyi időre választatnak, míg a törvényhozás a községek rendezését is elintézendő, s míg a jegyző a benne helyezett bizalom és várakozásnak kellőleg megfelelt, a bírák ellenben egy évre, végre

k) az i) alatti bizottmány, s szükségesetere az illető adóhivatal meghallgatása mellett véleményét adand a törvényhatóságnak elhatározás végett felterjesztendő arra nézve, mi módon s kik által lenne az adó, a község-rovatat s más jövedelme beszedendő, s illetőleg kezelendő, hogy a tapasztalt visszaéléseknek vége szakíttassék.

Remélem tehát, hogy a törvényhatóság ezen látszólag nem fontos, azonban nagy borderejű tárgyban is hazafiai kötelességéből kifolyólag fog eljárni.

Alsó-Fehérmegye, Sárd, 1867.

Mezey Pál.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése július 1-sőjén.

A képviselőház mai ülésében a szokásos kérvény-bejelentések után tudtára adta elnök a háznak, hogy Szentiványi Adolf és Gyene Károly képviselők, kormányi kinevezéstől függő hivatalra ki nevezetvén, képviselői állásukról lemondának. Mielőtt a ház napirendre áttérne, szükségesnek látta Markos István, hogy olvassassék fel a névsor, hogy kitűnjék, valjon a ház határozatra képes számmal van-e jelen. Az elnök ezen kérdést szavazásra akarván bocsátani, nagy általános zaj támad, melyen át többen akarják szavukat hallatni, de csak kettőnek sikerült ez. Ghyezy K. a 61-diki gyakorlatra hivatkozik, mikor is a jegyzők számlálják

meg a létszámot, Zsedényi meg azért kívánja a nevek olvasását, hogy tudja meg az ország, kik hiányoznak. Erre Gajzágó jegyző megkezdi a névsor felolvasását, melyre a jelenlevők „itt” felkiáltással jelentkeznek. A 376 képviselő közül hiányzott 123, jelenvolt 253 s e szerint a ház határozatképesnek találtatott.

Felolvasatott a regnicolaris deputatio tagjaira beadott szavazás eredménye, e szerint Csengeri Antal, Trefort Ágoston, Podmaniczky Frigyes báró, Somssich Pál, Ghyezy Kálmán, Bethlen Farkas gr., Kautz Gyula, Kemény Gábor b., Bartal György, Fest Imre választattak meg.

Ezután Zsedényi Ede indítványa folytán az országgyűlés elnapolása alatt működő bizottsági tagoknak utalványozta a rendes napi díjt, az ülés zárt ülésé alakult, melynek végeztével az ülés újra megnyitattik.

Az ülés nyílt folytatásakor felolvasatott a miniszterium határozati javaslata a vasúttigben. Tisza Kálmán a javaslatot a házra nézve üdvösködve találja, s elfogadja, de a debreczen-szathmáriszleti vonal érdekében törvényjavaslat beadására hívja fel a miniszteriumot. Gr. Wass Samu a károlyvárfiumei vonalról országos költségen indítványozza építtetni. Radich A. visszavonja határozati javaslatát. A határozati javaslat általánosságban elfogadtatott. Részletes tárgyalásnál gróf Keglevich tesz megjegyzést a 2 dik pontra, mire gróf Mikó Imre megnyugtatólag felel. Így a javaslat részleteiben is elfogadtatott, s annak a főrendekhez átvitelével Radich bizott meg.

A főrendiház ülése jun. 29-kén.

A délután 2 órakor megnyílt ülésben Majláth György napirenden levő tárgynak a regnicolaris küldöttség 5 tagjának és egy pöttagnak megválasztását jelölő ki, Felszólította a házat, valjon előbb az 5 tagnak és csak ezek megválasztása után akarja-e a pöttagnak választását eszközölni, vagy egyszerre 6 tag választással, kik közül az öt első után következő, abszolút többséggel bíró legyen a pöttag. A ház az utóbbit fogadta el. Az eredmény következő: Haynald érsek 63, Sennyey b. 62, Lipthay b. 55, Szécsen Antal gr. 42 és Zichy Nep. János 38 szavazattal lettek a regnicolaris küldöttség tagjaivá. Azonkívül Pejachevics 22, és Zichy Ferencz gr. 21 szavazatot nyertek. Minthogy egy sem nyerte volt el az abszolút többséget, új választás eszközöltetett, melyben 61 szavazat közül Zichy Ferencz 31 szavazatot nyert. Ezzel az ülés 3¹/₄ órákor eloszlott.

Jelentése

az 1865-diki évi magyar országgyűlés képviselőháza által a nemzetiségi kérdés tárgyában kiküldött bizottság alválasztmányának.

A nemzetiségi kérdés tárgyában kiküldött bizottság alválasztmánya mindenekelőtt azon főfeladat megállapítását tartá szükségesnek, a mely feladata megoldásánál irányadóul szolgáljon.

Ilyenlül az országban lakó népek nemzetiségének egyenjogúságát tekintette, s arra törekedett, hogy oly törvényjavaslatot készíthessen, a melynek a törvényhozás által elfogadtatása után mindazon népek szabadon érvényesíthessék nemzetiségi igényeiket, el egész azon határokrig, a melyeket eléjük az ország politikai egysége, tehát területi épsege, törvényhozásának és állami kormányzásának egységes volta elkerülhetlenül von.

Munkálkodása közben lelkiismeretesen felhasználta, illetőleg figyelembe vette az alválasztmány mindazon dolgozatokat, a melyek hozzá a képviselőház által átvette, vagy a külön nemzetiségek részéről beadva lőnek, s a melyeket A, B, C, D, E alatt mellékelve tisztelettel bemutat, kapcsolatban az általa készített, s ide F. alatt csatolt törvényjavaslattal. E törvényjavaslat készítése közben csupán Magyarországot tartotta szem előtt az alválasztmány, nem pedig társországait is.

Pesten, június 25-kén, 1867.

Nyáry Pál, s. k.

az albizottság elnöke.

Kerkapolyi Károly, s. k.

jegyző.

Törvényezikk

a nemzetiségi egyenjogúságáról.

I. Fejezet.

Nemzetiségi jogok a községi és egyházi közigazgatás terén.

1. §. A honnak minden polgára saját községe hatóságához intézett beadványaiban anyanyelvét, a más községek hatóságához intézettéket csak az ott divatozó nyelvet vagy nyelvek egyikét használhatja.

2. §. A községi gyűlésekben a tagok anyanyelvükön szólhatnak.

3. §. A községi gyűlések jegyzőkönyvének s a községi kormányzat belső ügykezelésének nyelvét a községi gyűlés határozza el általános szavazattöbbséggel.

Ha az első szavazáskor egy nyelv sem nyerne általános szavazattöbbséget, a gyűlés tagjai az első szavazás alkalmával legtöbb szavazatot nyert két nyelv fölött újból szavaznak.

Ugy kívánván a kisebbség, annak nyelvén is

vezetendő a jegyzőköny, ha ezen nyelvre az összes szavazatoknak legalább $\frac{1}{3}$ része esett a szavazás alkalmával.

Az ez érdemben hozott határozat csak minden három év után, s akkor is a kérdés előzetes kijelölése mellett összehívandó határozatképes gyűlésen, a megjelent tagok $\frac{2}{3}$ -ának kívánatára kerülhet újabb tárgyalás alá.

Ha tárgyalás alá vétetik a határozat, a kérdés érdeme általános szavazattöbbséggel döntetik el.

4. §. A községi előjárók a község egyes lakosaival való szóbeli érintkezésekben annak nyelvét kötelesek használni, a kivel érintkeznek.

5. §. Az egyházközségek — azonban saját egyházi felsőbbségek törvényes jogainak sérelme nélkül — anyakönyveik vezetése, saját iskoláik oktatási nyelve, s általában az egyházközségi ügykezelés iránt szabadon intézkedhetnek.

6. §. Mindenik felsőbb és legfelsőbb egyházi hatóság tetszése szerint határozhatja meg jegyzőkönyvi és ügykezelési nyelvét. Ha ez nem a magyar lenne, a jegyzőkönyv az állam felügyeletének szempontjából azon is viendő.

Az egymással érintkezés nyelvét ugyanazon egyház körén belül annak legfőbb hatósága határozza meg.

A különböző egyházak között való érintkezésnek nyelve a magyar.

7. §. Mindenik egyház föl van jogosítva igénybe venni, a vallás és közoktatási törvényben meghatározandó módokat mellett, az állam segélyét a kebelében már alakult vagy alakuló, bármely nemzetiségi oly egyházközségek részére, melyek saját egyházi és nevelési terheik elviselésére képtelenek.

II. Fejezet.

Nemzetiségi jogok a törvényhatósági közigazgatás terén.

8. §. Bármely honpolgár, község, gyűllekezet, felsőbb egyházi hatóság, társulat és intézet saját törvényhatóságához intézett beadványaiban anyanyelvét, illetőleg ügykezelési nyelvét, más törvényhatósághoz intézett beadványaiban pedig csak azon nyelvet vagy nyelveket egyikét használhatja, a melyen vagy a melyeken ott a jegyzőkönyv vezetettik.

9. §. A törvényhatóságok gyűléseiben azok, kik szólás-joggal bírnak, anyanyelvükön szólhatnak.

10. §. Azt, hogy a jegyzőkönyv mily nyelven vezetessék, valamint azt is, hogy melyik legyen a törvényhatóság és a tisztviselők belső ügykezelési nyelve, a tárgy előzetes kijelölése mellett e célra egy egybehívott gyűlés határozza el általános szavazattöbbséggel.

A jegyzőkönyv a megállapított nyelven kívül más, t. i. mindazon nyelven is vezetendő, a melyen a gyűlés tagjainak kisebbségben maradt egyik vagy másik, de legalább $\frac{1}{3}$ -nyi része netalán vezetettini kívánja.

11. §. A nyelv kérdésében hozott határozat mindig csak a törvényhatósági tisztválasztást közvetlenül megelőző s a kérdés előzetes kijelölése mellett összehívandó, határozatképes gyűlésen, s akkor is csak a megjelent tagok $\frac{2}{3}$ -ának kívánatára, kerülhet újra tárgyalás alá.

Ha tárgyalás alá vétetik a határozat, a kérdés érdeme általános szavazattöbbséggel döntetik el.

12. §. Ha valamely törvényhatóság jegyzőkönyvi és ügykezelési nyelvét nem a magyar fogadtatik el, az államhatósági felügyelet tekintetéből a jegyzőkönyv az állam hivatalos nyelvén is vezetendő, az ügykezelésnél pedig közvetítő gyanánt ugyanaz is alkalmazható, tetszés szerint.

13. §. A törvényhatósági tisztviselők a hivataloskodásuk körébe eső községekkel, gyűllekezetekkel, magán társulatokkal, intézetekkel és a magánosokkal való érintkezéseikben azok nyelvét kötelesek használni.

14. §. Egymás között a törvényhatóságok magyar nyelven érintkeznek; de azon törvényhatóságok, a melyeknek gyűléseileg megállapított ügykezelési nyelve nem a magyar, egymással amaz ügykezelési nyelven is érintkezhetnek.

III. Fejezet.

Nemzetiségi jogok az állami közigazgatás terén.

15. §. Minden honpolgárnak jogában áll az államkormányhoz intézett beadványaiban anyanyelvét használni.

16. §. A művészet, tudomány, gazdaság, ipar és kereskedés előmozdítására egyesek, társulatok s testületek által létesített tan- és egyéb intézetek, ugyisint maguk a társulatok és testületek, valamint a főbb és legfőbb egyházi hatóságok is, az államkormány által való érintkezéseikben ügykezelési nyelvüket használhatják, fölterjesztéseiket azonban magyar szövegben is mellékelni kötelesek.

Az államkormány a fölterjesztés nyelvein válaszol, hasábons; de sürgős esetekben csupán magyar nyelven is válaszolhat.

Kétség esetén a magyar szöveg a határozó.

17. §. A törvényhatóságok az államkormányval magyar nyelven érintkeznek.

18. §. Az államkormányzat ügykezelési nyelve a magyar. A miniszterium azonban köteles figyelni arra, hogy valamint minden országos méltóságokra és államhivatalokra, úgy különösen a főispánok, a többi nemzetiségek kebeléből is elégséges számmal alkalmaztassanak oly egyének, kik a nem-

magyar ajku törvényhatóságok, testületek, intézetek, egyesületek és magánosok ügyeinek kellő elintézésére szükséges ismeretekkel is bírnak.

19. §. Az állam s illetőleg a kormány által már állított, vagy a szükséghez képest állítandó tanintézetekben a tanítási nyelvnek meghatározása a közoktatási miniszter teendőjéhez tartozik; de a közoktatás sikere a közművelődés és közjólét szempontjából e téren az államnak is legfőbb célja lévén, köteles a lehetőségig gondoskodni arról, hogy a hon bármely nemzetiségű, nagyobb tömegekben együtt élő polgárai az általuk lakott vidék közelében anyanyelvükön képezhessék magukat egész addig, hol a magasabb akadémiai képezés kezdődik.

20. §. Azon területeken létező állami közép- és felső-tanodákban, a melyekben egynél több nyelv divatozik, azon nyelvek mindenikének részére nyelv- és irodalmi tanszékek állítandók.

21. §. Az országos egyetemen előadási nyelv a magyar, de az országban lakó minden nemzeti-ség részére nyelv- és irodalmi tanszékek állítandók.

22. §. Ha az egyesülési uton (23. §.) már létesült intézetek bármelyike az alap elégtelensége miatt a czélján önjerejéből kellően megfelelni képes nem lenne és segélyezésért az államkormányhoz járulna: az illető miniszterek kötelessége lesz, a megszerzett hiteles adatok nyomán, az országgyűlésnek előterjesztést tenni. A törvényhozási fogja esetről elhatározni a segély mennyiségét és módját, ha annak szükségéről meggyőződött.

IV. Fejezet.

Nemzetiségi jogok a társulás terén.

23. §. Bármely nemzetiségű minden egyes honpolgárnak éppen úgy, mint a törvényhatóságoknak, községeknek, egyházaknak és egyházközségeknek, jogában áll, saját erejével vagy társulás útján, alsó-, közép- és felső-iskolákat, valamint a művészet, tudomány, gazdaság, ipar és kereskedés előmozdítására szükséges egyéb intézeteket föllátni; e végből az egyes honpolgárok az államkormány felügyelete alatt társulatokba vagy egyletekbe összeállhatnak, s összeállván, szabályokat alkothatnak, az államkormány által helyben hagyott szabályok értelmében eljárhatnak, pénzalapot gyűjthetnek, azt, ugyancsak az államkormány felügyelete alatt, nemzetiségi jogos igényeiknek is megfelelően kezelhetik.

Az ily módon létrejött tan, művelődési és egyéb intézetek — az iskolák azonban csak a tannetv általánosan való összhangzásának feltétele alatt — az állam hasontermészetű s hasonfoku intézeteivel egyenjogúak.

A társulatok s az általuk létesített intézetek egymás közt saját nyelvükön is érintkezhetnek.

V. Fejezet.

Nemzetiségi jogok a törvénykezés terén.

24. §. Bármely nemzetiségű honpolgár, azon esetekben, a melyekben ügyvéd közbejött nélkül akár felperesi, akár alperesi, akár folyamodó minőségben veszi és veheti igénybe a törvény ortal-mát, illetőleg a bíró segélyét:

saját községében és járási kerületében anyanyelvét,

más községekben az illető község nyelvét vagy nyelvei egyikét,

saját törvényhatóságában anyanyelvét vagy a törvényhatósági jegyzőkönyv nyelvét vagy nyelvei egyikét használhatja, más törvényhatóságokban csak is azoknak jegyzőkönyvi nyelvét vagy nyelvei egyikét.

25. §. A bíró a 24-dik §. eseteiben, és pedig: a pörön kívüli eljárásoknál az előterjesztés vagy beadvány, illetőleg az érdeklettek nyelvén is végez és intézkedik;

pörökben pedig a tárgyalást a pörben álló felek nyelvén, a tanuhallgatást, szemlét és egyéb bírósági eseményeket a kihallgatott vagy alkalmazott személyek nyelvén, magát a jegyzőkönyvet végre a törvényhatósági jegyzőkönyv nyelvén, s ha ilyen több volna, közülük azon vezet, a melyben a perben álló felek kölcsönösen megegyeznek, s ha meg nem egyeznének, azoknak bármelyikén tetszése szerint vezet.

Az idézési végzés, a megidézendő fél érdekében, ha rögtön kitudható, annak anyanyelvén, máskülönben az állam hivatalos nyelvén, mint közvetítő nyelven fogalmazandó; de minden végzést, határozatot vagy ítéletet, sőt rendkívüli esetekben a fontos okmányokat is, a felek és érdeklettek kívánatára azok nyelvén is kihirdeti vagy közli.

26. §. Ha a fél magát ügyvéd által képviselteti vagy képviseltetni köteles, a felperesi ügyvéd az illető törvényhatóság nyelvét vagy nyelvei egyikét választhatja; az alperesi ügyvéd által választott nyelven ügyködni nem akarnak, a magyar nyelvet tartoznak használni.

27. §. Az idézési végzés a beadvány nyelvén, de a megidézendő fél érdekében, ha rögtön kitudható, annak anyanyelvén is, máskülönben az állam hivatalos nyelvén, mint közvetítő nyelven fogalmazandó.

A végzés, határozat, ítélet a pör nyelvén és a felekbezés tekintetéből az állam hivatalos nyelvén is hozandó, közlendő és kihirdetendő.

28. §. A váltóbíróságok illetősége alá tartozó ügyekben a pörkezdési nyelv, a közhitel érdekében, a magyar.

29. §. A választástól függő világi bíróságok belső ügykezelési nyelve a magyar; az egyházi bíróságok maguk határozzák meg ügykezelési nyelveket.

30. §. A telekkönyvi hivatalok nyelve a magyar; de a végzések a felek kívánatára a törvényhatósági ügykezelési nyelvén, s ha ilyen több volna, közülük azon a nyelven kiadandók, a melyen a fél kiadni kívánja, ugyanazon nyelven levén hiteles fordításban kiadandók a kivonatok.

31. §. Az államkormány kinevezésétől függő bíróságok hivatalos nyelve kizárólag a magyar; de az igazságügyminiszterium köteles ügyelni arra, hogy a fő- és legfőbb bíróságoknál szakértő bírák mindenik nemzetiségű kebeléből elégséges számban alkalmaztassanak.

VI. Fejezet.

Nemzetiségi jogok a törvényhozási terén.

32. §. Az országgyűlésnek tanácskozási és ügykezelési nyelve a magyar.

33. §. A törvények az országban honos minden nemzetiség nyelvén kihirdetendők.

VII. Fejezet.

A nemzetiségek egyenjogúságának biztosítása.

34. §. A fennebbi határozatokkal ellenkező minden korábbi törvény eltöröltetik.

35. §. Az ország területén létező minden nemzetiségnek a fennebbi § okban megállapított egyenjogúsága az ország sarkalatos törvényének nyilvánítottatik.

Nyáry Pál, s. k.

az albizottság elnöke.

Kerkapolyi Károly, s. k.

az alválasztmány jegyzője.

Levelezés.

M. Vasárhely, július 1. 1867. — Mikó Mihály alkotmányos főkirálybírák tegnap érkezett körünkbe. Hareczórló déltáni 4 órakor indulván, csakhamar a dohányjáról híres Panitót érinté, a nagy székelly falu zöldágakból hevenyészett diadalkapu alatt őszinte istenhözottal fogadta. Távolabb a völgy bejáratát metsző keresztútnál a szék alkotmányos érzelmi birtokossága, daczára annak, hogy alig volt idő értesülhetni, csaknem teljes számmal állt, itt kebeli Nagy Samu lelkesen üdvözlé az érkezőt, elmondván többek közt, hogy mint alkotmányos kormány organumától minden jót és üdvöst várunk és remélünk; a sok érzéssel és tapintatúval mondott válaszoló szónoklat egészen megfelelő volt, mit lelkes éljenzések követtek; végre az érkező főkirálybíró szónokunkat maga mellé állt, s előre bocsátván mintegy 40 számból álló lovas bandériumot, mintegy 30 kocsis kísérete mellett érkezett a város határáig.

Itt a városi előjáróság fogadta, a főbíró szónokolt s a menet ekkép megszaporodván, a szentkirály- és sáros-utczákban végig rogvaga érkezttünk az évek annyi viharával daczolt ns. székháza elébe.

A történeti emlékezetben gazdag épület ódon boltíve előtt az 1861-beli alkotmányos főtiszt gróf Toldalagi Mihály magyar diszruhában állt, ez volt a legünnepélyesebb momentumok egyike, a szónoklatok meghatók voltak, új gazda érkezett a gazdátlan hajlékba, ünnepélyes csendben kísértük fel a lépcsőkhöz, be az elfogadó terembe.

— Uram! — szolt itt az új gazda, mintán egy az asztalon talált távsürgőnyt felbontott — még egy örvendetes újságot tudatok önökkel, a királyi biztos ő nmlga a felől értesít, hogy ő Felsege a lajhántuli elítélteknek is általános kegyelmet adni méltóztatott.

A tudósítás megjeleneztetett, miért szívélyes búcsu után s az Elbában történendő viszontlátásra hivatkozván elszoltunk.

Valóban csak alig szürkölödött s mindnyájan az Elbában ismét együtt voltunk. Ott álltunk a több mint száz terítékes asztaloknál. Öszinte öröm és kedélyes jó kedv uralgott a poharak között. F. A. és K. F. az új főkirálybíró elítették; többen ittak az egyetértésért, Deák Ferenczért, Kossuthért. B. S. halhatatlan banderialista az emigrációt éltette, a mi nines június 14-ke óta.

Késő éj volt, midőn a társaság elszolt. Ez volt az első nap szétkünkben az új aera kezdetén.

Adja az ég, hogy az alkotmány-fejlesztés nagy munkájának folyamán az első nap derűltsege folyton visszatükrözve legyen, s a mai szép remények teljesüljenek!

R. I.

Toroczko, június 22. — Az itteni előjáróság is intézkedett Felseges királyunk koronázása iránti hódolati és tiszteleti részvétele nyilvánításáról, s ez okból templomi ünnepély, népiünnep és világitás rendeztetett pünköst első napjára. A templomi ünnepély a reggeli isteni tisztelettel kapcsolatban hajtatott végre. A midőn is helybeli unitarius lelkész K. A. úr (Rom. 8. 15. 16.) „nem szolgásgának, fűságnak lelkét vették.” igékre épített beszédében kimutatta, hogy a szent lelkesülésnek bizonyos mértéke nélkül, a mint jó keresztény, úgy jó hazafi se lehet senki. A koronázási ünnepre vonatkozólag kiindulási pontul vette II. Sylvester pápa István magyar vezérhez intézett bullájának azon passzusait, melyekben ki van fejezve, hogy a szent lélek sugalma volt főtényező arra, hogy a korona nem a lengyelek vezérének, a hova száma volt, hanem a magyar vezérnek adományoztassék. S

viszont a hol az egyház-anya kiválólag a sz. lélek ajándékáért könyörög az új király számára.

A beszéd folytán ragyogó eszmék lánczolatában volt kifejezve, hogy a szabadság, melyre alkotmányos országban a hitelesítés pecsétjét a király koronázás teszi, elidegeníthetetlen ősi jog, mely ama nagy eszmében van kifejezve, hogy Istennek nem szolgál, hanem fiait vagyunk, s ez isteni fűság biztosít arról, hogy a szabadság nem kegyelem-kenyér, sem polgári mesterfogás eredménye, hanem apai örökség, melyet megváltóhatatlannal elidegeníteni nem lehet, mert erre nézve az ősi-ségi viszony eltörölve nem volt s nem is lesz soha.

Az ez alkalommal kiosztott úri vacsóra által is szónok, a mint az örök üdv, egy a földi igazság, törvény, haza, király és nemzeti becsület iránti lelkesülést kötött a hűvek lelkére. A beszéd hatá-lyát a nagy számu hallgatóság szemében ragyogó néma könyecseppek hirdették.

A népiünnep megtartása a folyvást szakadó eső által lényegesen akadályoztatott, de este a világitás megtörtént, csinos és jellemző transparen-tekkel a papilak, egy Sárkány Lajos és Zsákó János urak ablakain.

Egy hallgató.

AUSZTRIA.

Az „Etendard“ írja: „Prokesch-Osten báró, Ausztria konstantinápolyi internunciusa, jun. 16-án Fuad basának egy jegyzéket nyújtott át, melyben Beust úr csatlakozik azon collectív jegyzékhez, melyet előttevaló nap Francia, Orosz, Porosz- és Olaszország képviselői a kandiai kérdésre vonatkozólag benyújtottak. E jegyzékben Beust úr helyesli azon tervet, hogy egy vegyes bizottság küldessék ki a keresztények panaszainak megvizsgálására.”

KÜLFÖLD.

FRANCIAORSZÁG. Páris, jun. 28. A mai „France“ hevesen polemizálván a „Nord. Allg. Ztg“ ellen, az észak-schleswigi kérdés miatt. „A prágai békekötés eszlekményénél Franciaország mint közbenjáró a fűszerepet játszotta, s nehéz volna kétségbevonni abbéli jogosultságát, hogy a prágai megállapodások terjedelmére nézve ítéletet mondjon. Az Európát 30 év óta nyugtalanító dán kérdés oly háborura vezetett, mely megváltoztatta Németországnak a többi hatalmak irányábani egyensúlyát. Ezen változás következményei még nincsenek kimerítve, s léteznek olyatán alapos okok, melyek a dánkötések igazságos teljesedésére nézve épp oly döntők, mint a nicolsburgi előzetek perczében valának.

„A hatalmaknak joguk van a modern népjog alapján követelni Poroszországtól, hogy teljesítse azon kötelezettségeit, melyeket Schleswige vonatkozólag elvállalt; s nem szabad az európai nagyhatalmaknak semmit idegenül tekinteni, a mi Európában a békére, rendre és egyensúlyra vonatkozólag történik.”

A „Pays“ a Mosel mellett fekvő Montlouis-nak porosz részről szándékolt megerősítésére vonatkozólag azt mondja, hogy ez a londoni szerződés megsértése; inti Poroszországot, hogy újabb követelések és díszekvések által ne töltse csordultig a kelyhet. „Nagy esemény volt, hogy a porosz király Párisban sétálhatott, a nélkül, hogy bárminemű tüntetés meglegedését megzavarta volna; mindamellett Párisban tudták, mily beszélgetések folytak Compiègneben a luxemburgi ügyre nézve. Franciaország ellenségei iránt is tud vendégszeretetet tanúsítani, de ezek ne számítsanak hosszú türesére.” Tovább még így szol a „Pays“: „Ohajj! a béke fentartását, de a mexikói események s luxemburgi ügyben tett engedmények után Franciaország az ellene irányzott legesek élyebb sértő lépést vagy legkevésbé fenyegető magatartást kevésbé tűrhetné el, mint valaha.”

OLASZORSZÁG. Róma, jun. 26. A consistorium megnyitott. A pápa beszédét mondott, melyben dicseri a püspökök készségét Rómába utazni, és azok ragaszkodását a szentszékhez. A katolikus egyház ellenségei látván ezen gyűlekezetet, kell, hogy belássák az egyház méltatlan erejét és azok tévedését, kik azt elaggottnak hirdetik. A pápa megerősíti a syllabus átkait és azon óhaj-tását fejezte ki, hogy mihielyest kedvező alkalom kínálkozik egy oecumeni zsinatot hívhasson egybe, hogy ez a szükséges eszközökkel segítsen azon szorongattatáson, mely az egyházat nyomja.

A „Journal de Paris“ írja: „Minden valószínűség arra mutat, hogy f. hó 26-án a szent atya, mintán a toledoi érseknek fejére feltette volna a bibornoki kalapot, egy oecumeni zsinat egybehívását 1868 végére fogja a világnak tudtára adni. Ezen zsinatnak háromszoros czélja volna: 1. A jelenidő tévedéseit elítélni (tehát a syllabus megerősítése); 2. az egyházi fegyelembe oly változásokat hozni be, melyek azokat a jelen idő eszméit és kívánalmaival összhangba hoznák; 3. a világi uralom kérdését végleg eldönteni.” Az „Univers“-nek írják Rómából, hogy az ott egybegyűlt püspökök feliratot fognak intézni a hatalmakhoz, melyben be-leend bizonyítva, hogy a hatalmak legfőbb érdeke kívánja a szent atya trónjának megtartását, mint-

hogy ez bukásával valamennyi kormányt magával együtt vinne sirba.

A „Debats“ szerint a világi uralom megdöntésére két terv létezik: az egyik a pápát arra akarja bírni vagy kényszeríteni, hogy az olaszokat a maga védelmére hívja meg Rómába; a másik szerint, mely Mazzinótól ered, Rómában forradalom volna szítandó, s aztán felhivatnék a non interventio elve Rómára nézve is.

NÉMETORZÁG. Több porosz lap erősen tiltakozik Zedlitznek északi Schleswig kormányzójának azon rendelete ellen, melyben mindazon polgárok családjainak kiltetését parancsolja, kik e tartományt elhagyták, hogy magukat a landwehr-szolgálat alól kivonják. Az „Elberfeld. Ztg“ ezen menekültek számát 8000-re teszi, kik közt 2000 családapa. Ezen intézkedés által tehát néhány ezer nyi nő és gyermek a száműzetés nyomorának lesz kitéve s legnagyobb részt a község jótékony-ságára fog szorulni. A „Kölni Ujság“ ezen szigorú intézkedés által az 1864. évi bécsi békekötést látja megsérte, melynek értelmében Schleswig lakosai-nak 5 évi határidő adatik, mely alatt szabadon nyilatkozhatnak az iránt, vajlon Dániához vagy Poroszországhoz kívánják-e tartozni. Sőt a béke-kötés tovább megy, a mennyiben nyíltan kiköti, hogy ha Dániához kívánának számíttatni, s következőleg a dán hadkötelezettségnek vetnék alá magokat, Schleswig lakosai ezért sem személyükben, sem vagyonukban legkisebb sértést sem fognak szenvedni.

DÁNORSZÁG. Kopenhága, jun. 27. A „Dagbladet“ azt állítja, hogy a garancia kérdés alá-rendelt dolog, az alkudozások valóságban Alsen és Düppel körül forognak. A lap kiemeli, hogy a dán kormány semmi módon sem mehet vissza azon nemzeti határvonalon, melyet a követválasztások constatáltak; a schleswigi dánok többre becsülné-nek egy közös szolgásgot addig, míg a felszabadulás nagy napja felkél.

MOLDVA-OLÁHORSZÁG. Bukarest jun. 19. A „Nat. Ztg“-nak írják: „Károly fejedelem hely-zete igen nehéz. Még mindig nem sikerült neki, engedményei daczára, a tuileriák kabinetjét megnyerni, kiengesztelni. A francia tisztek, kik a román hadsereget francia mintára lesznek begyakorlandók, ugyan néhány nap óta megérkeztek, miután a fejedelem késznek nyilatkozott a porosz rendszert földadni. Ezen tisztí küldöttség azonban csak három emberből áll, egy gyalogos, egy tüzér és egy mér-nőkből, míg Cuza idejében a küldöttség élén fran-czia ezredes állott, kinek személye ez által a dö-lognak nagyobb jelentőséget adott. A porosz kabi-nettel is forgott fenn valami összezőrenés. A po-roosz főconsulnak utasításul volt adva kormányától, hogy Románia állapotairól hű tudósításokat szolgál-tasson. Azonban itt azon tudósítások kedvetlenül fogadtattak és az kívántatott, hogy a főconsul hely-be más személyiség lépjen. Válaszul azt nyerték, hogy akkor fogja a porosz kormány St.-Pierret visszahívni, mihielyt oka lesz rá szolgálatával elége-detlennek lenni.

„A külügyeknél azonban nagyobb nehézsé-gekkel járnak a belviszonyok. A románokkal szem-ben akármely külföldről származott fejedelemnek állása sem lett volna irigylendő. A fejedelem most már a radikális párttal fogott kezét, melynek vezér-tagjai ülnek a miniszteri székekben. A fővárosban igen kíváncsiak tudni, mily eredménnyel jár a fejedelem Moldvában. Az onnan érkező hírek azt mondják, hogy a lakosság nagy része a két feje-delemiség kormányának elválasztását és a tiszta personal uniót fogja kívánni. E kívánalomba a fe-jedelem nem akarhat és nem fog beleegyezni.”

SZERBIA. Belgrád, jun. 24. A „Wanderer“ írja: „Ma több szerb katonatiszt és pedig Janko-vics lovassági kapitány, két dzsidás altiszt, egy genie fő- és két genie altiszt utazott el Sz. Péter-várra, hogy ott részt vegyenek a nagy tábori had-gyakorlatokban. — A bolgár felkelési hírek által a szerb lakosság között nagy méryben emelkedett a kívánság, hogy a keleti kérdés véglegesen megol-dassék. — Mihály fejedelem párisi útjától sok jó eredményt remélnek. — Folyó év aug. 18-án itt egy általános gyűlést tartandnak az összes bel- és külföldi tanuló egyletek, melyre a bécsi egyetem délszláv tanuló már is meghívattak.”

LENGYELORSZÁG. A „Dziennik Lwowski“ két politikai röpiratot mutat be, melyeknek egyikét az ismeretes gr. Leszek Durin Borkowski írta, ki Galicziának a magyar korona országaival való egy-bekapcsolatását követeli s nagyon gáncsolja a len-gyel delegáció által Bécsben üzött politikát, mely az ausztriai szlávokat Oroszország karjaiba hajtja. A másik, névtelen szerzőtől való röpirat szintén roszaolja a lengyel reichsrathi képviselők politikát, mely feláldozta a csehek, a helyett, hogy őket magához csatolta volna.

KÜLÖNFÉLÉK.

— K o l o z s m e g y e értelmiségének tagjai tegnapelőtt számosan gyűltek egybe Kolozsvárra, s előleges értekezletet tartottak, mely alkalom-mal igen hasznos eszmecsere fejlődött ki a me-gye restitálásának kérdése felett. Az értekezlet czélja volt előre tisztába hozni bizonyos szempon-tokat, melyek alapján a közvéleménynek a megye-

gyűlés megnyitását leendő consolidálódása kívánatosnak látszik. A megyék visszaállítására irányító magyar kir. miniszteri rendelet pontonként tárgyalta, s a végén a kérdés elvi és részletes oldalról barátságos megvitatása után abban lőn a megállapodás, hogy a megyei bizottmány jelentse ki, miképp a hazai kormány iránti bizalomból, s mert a kormány intézkedéseit az országgyűlés előleges felhatalmazása törvényesíti, de maga a miniszterium is közelkötésbe helyezte reformokkal nyugtat meg: a miniszteri szervező rendeletet kötelezőnek ismeri el, annak alapján elfoglalja hatáskörét s megoldja feladatát, de alaposan indokolt megjegyzéseit a főkörmányszéki hatóságnak jelenlegi szerkezetében való habár ideiglenes meghagyása és a törvényesítő személynél fegyelmi ügyeknek a bizottmány befolyása alóli kivétele miatt, ugyisint s kivált a tisztviselők hatáskörére nézve a codificatió is kívánatos több javítások tárgyában a miniszterium elibe terjesztendi. Ezen megjegyzések és javaslatok formulázására több tagu bizottság jelöltetett ki, hogy a megyegyűlés elibe kész megállapított és szabatosan szerkesztett munkát terjesztethessék elfogadás végett.

— Báró József Lajos úr önmaga, Kolozs megye újonnan kinevezett főispánja, mint egy beiktató tudósításból látjuk, közelebbi körutja alkalmával a Mezőség több pontján magyarok és románok által ünnepélyesen üdvözöltetett. Mint értesülünk, e hét végén folytatja körutját a felső kerületben.

— Tordamegye értelmisége, mint halljuk, ma tartja értekezését.

— Szász-Nyiresről, B.-Szolnokmegyéből jun. 30-rol írják nekünk: A koronázás napját falunk is

megünneelte. Junius 8-án délelőtt előbb a görög kath., azután az ev. ref. templomban volt istentisztelet. Az ev. ref. templomban a szózat elénkelése után a t. lelkész által elmondott szép imában imádkoztunk a magyar királlyal, s örömmel regisztrálom, hogy a buzgó ima lelkesült és őszinte volt. Istentisztelet végén a Hymnus énekelte egy tiz tagból álló rögtönzött dalárda, melynek létesítését ref. lelkész t. Vass György és t. Kovács József uraknak lehet köszönni. Első eset, hogy falunkban e két nemzeti dalt énekeljék; a közönség felállva hallgatta végig és rokonszenvét nyilvánította. Egy vállalkozó ügybarát fel van szólítva, hogy a Szózatot és Hymnusot az egész fiatalágnak tanítsa be, hogy ezután minél többen énekelhessék ünnepélyek alkalmával. A tornyon tricolor lobogó lengett, 1848 felirattal. Mindkét vallásnak istentisztelete közben és végén számos üdvözlés történt. E falu népe lelkesült örömmel fogadja az új korszakot. Mult hó közepén egy ház, f. hó 27-kén ismét egy ház szándékos gyújtás következtében leégett. Miként az egész falu beszéli, mindkettő a nemtelen boszu áldozata. Vass Imre.

(Necrolog.) Jó Eszter, özvegy Gyergyai Lászlóné, maga; leánya: Gyergyai Lotti, Farnos Elekné, veje s gyermekeik nevében őszinte fájdalommal jelenti, hogy édes anyja, az illetőknek nagyanyja és déd-anya, főkörmányszéki főszámvevősi laistromzó Jó Dénezs özvegye, kökösi Orbók Eszter élete 71-dik, özvegye 19-dik évében f. hó 27-kén öregsegi elgyengülés következtében meghalt. Hült tetemei, meghagyása szerint, a legnagyobb csendességben fognak f. hó 29-kén Kolozsvárra szállítatni, hol a köztemetőbe rövid ima után férje tetemei mellé helyeztetek el. Nyugod-

jék békével a hivatását hiven betöltött jó anyja, s a hazája sorsán oly őszinte részvételt és szeretettel csüngött bouleány!! O. Kocsárd, jun. 27. 1867.

— A koronázás alkalmával a királyhágón-inneni megyék és székek részéről megjelent banderisták névsorát közli a hivatalos lap. Vezeté e szerint ifj. gróf Teleki Samu, s ezekből állott az érdekes menet: Alsó-Fehérmegye. Három tag: Lengyel Károly, Zeyk Ádám, Pogány Károly. — Ruha: Kalpag, vörös bélés, sztrike prém, vörös nadrág, s egész kék dolmány, sárga csizma. A zsinorzat ezüst. Nyeregtagaró vörös. Belső-Szolnok. Két tag: Ujfalvy Samu, Rácz Ferencz, (a harmadik beteg). — Kék ruha (mente, dolmány, nadrág) ezüst zsinorzattal, fekete csizma. Hunyadmegye. Három tag: Barcsay Árpád, Janki Lajos, Oláry János. — Ruha: vörös kalpag, sztrike prém, vörös mente, sztrike prém, sötétkék atilla, vörös nadrág, sárga csizma. Vörös nyeregtagaró, zsinorzat ezüst. — Zászlója Hunyadi Jánosé volt. Kolozsmegye. Három tag: Gaál Gyula, Dorgó Béla, Lázár Alajos. — Ruha: kék kucma hattyu-prém-mel, kék mente hattyu-prém-mel, kék nadrág, vörös dolmány, fekete csizma. Zsinorzat ezüst. Küküllőmegye. Három tag: Boér Kálmán, Pálffy, Elekes. Egész ruházata zöld, dísz-szűr lapos arany zsinor-zattal, csizma fekete. Marosszék. Három tag: Bereczky Sándor, Pataky Miklós, Sötétkék mente, dolmány, nadrág, fekete prém, saszallas kalpag. Tordamegye. Három tag: Rediger Béla, Szöllösi Máté, Ferenczi Béla. — Kalpag, hamuszín bárán-prém vörös csilgövel, tűzoktoll, vörös mente, hamuszín bárán-prém, dolmány fehér, nadrág vörös, fekete csizma lapos ezüst zsinorzattal. Udvarehelyszék. Három tag: Kelemen András, Tó-

rök Pál, Simon Lajos. — Ruha: szederjeskék kalpag, hamuszín prém, ugyancsak szederjeskék mente, fehér damast atilla, fehér nadrág, kék lótarok.

UJ POSTA.

— Páris, jun. 30. A szultán ma d. u. ide érkezett, és a császár, Napoleon herceg, a miniszterek és nagy számú előkelők által fogadtatott.

— München, jun. 30. Az osztrák császár és neje ma d. u. 2 órakor Regensburgból ide érkeztek. A császárné azonnal, a császár 4^{3/4}-kor utazott Pössenhofenbe.

— Florenz, jun. 28. A kamara az ideiglenes pénzügyi költségvetést jul. hóra 215 szavazattal 15 ellenében elfogadta.

— Róma, jun. 29. Az évszázados ünnepély nagy ünnepélyességgel ment végbe; 100,000 idegen volt jelen; a pápa ürvendesen üdvözöltetett.

— Páris, jun. 29. Az „Etendard” írja: A dán kormány elhatározta, hogy Poroszországgal a német lakosságnak engedményező biztosíték felett nem fog tárgyalásokba bocsátkozni, mig Észak-Schleswig határai nincsenek megállapítva.

Távíratok tudósítás a bécsi börzéről.

Julius 3-án: 5% Metaliques 100 frt 59.85. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 79.75. Kamat 61.70. 1860. Kölcsön 88.80. Bankrészvény 700.—. Hitelintézet részvény 200 frt 188.60. London 10 ft st. 100 frt 23^{1/4} kr 125.30. Ezüst 122.30. Cs. királyi arany 5.93.

Junius 28-án: Földtehermentesítő kötvény Magyarországi 71.5. Erdélyi 68.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

HIVATALOS.

Sz. 888. 1867.

Hirdetmény.

Nemes Tordavárosa Tanácsházánál, folyó év július 25-én d. e. 10 órakor, a tanács irodában a városban a szanizálótervezés, ugynevezett Henzihid terv szerinti újból építése a legutányosabban vállalkozónak árlejtés útján ki fog adatni. Felkiáltási ára 1115 frt 43 kr, ahhoz szólni akaró az irrt öszveg 10 frt vádiúmat akár készpénzben, akár állam kötvényben letenni köteles. Az árlejtési feltételek valamint az építési tervrajz is, a tanács irodában hivatali órákban bár mikor is megtekinthetők.

Nemes Tordavárosa Tanácsától. Tordán, junius 27-én, 1867.

NEM HIVATALOS.

(216) (4-6)

Ujból érkeztek

friss töltésű ásványos gyógyvizek u. m.

Gleichenbergi-, Marienbadi-, Seidschütz-, Püllnai-, Selti-, Czigelkai-, Carlsbadi-, és Halli-jod-víz-, Ivándai-, Alapi-, Sulini-, Stojkai-, Korondi-, Türi-, Előpatáki-, Szent-Jakabi-, Budai-, ebből többféle forrás, u. m. Deák, Hunyady, Erzsébet, Szecsenyi, Rákóczy, jutányos árért kapható:

Csiky Testvéreknel

Kolozsvárt.

(16) 1867. (12-*)

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállításán arany-érmét nyert.

Középpontú raktára a „Gólyához” címzett gyógyszerár Bécseben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelemztetés. Miután tapasztaltam, hogy az úgynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal ártatlanok, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját név aláírásomat is viselik, s ily módon azok külsőjéről ítélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lővén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenébe óvást mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszeint az ilyen műszereknek megkülönböztetése végett, „az általam készített Seidlitz-por minden katulyája és minden egyes adag papir-burkolata hivatalos őrizmény alatt saját véd-íparjeggyemmel van ellátva.”

Ára egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddig ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltatandók. A császári nagy birodalom minden részéből beküldött több ezernyi hálaírat részletes bizonyítványul szolgál, hogy azok rögzített dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebettség, idegja, szívdobogás, ideges fűfajás, vertorlódás, közhányás, tagfájdalom, s végül hystéria, hypochondria, tartós hányási inger stb. esetében a legjobb eredménnyel használtattak, s a legártalmasabb gyógyszereményt vívtak ki. Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathia és vizgyógyódot használtak használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan viszta-nyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók kereskedők, kézművesek, műészek, mező gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható **osupán csak** Kolozsvárt: Binder K. (ezelőtt Ritter) gyógytárában belső monostorutczában a városi Redoute során és Wolff J. gyógyszerésznél. Továbbá Beszterczén: Szongot György. Brassóban: Jekelius F. Dézszen: Krémer Sámuel. Fogaras: J. B. Gschader. M.-Vásárhelyt: Jeney Károly.

Bucher M. és Burdats A. N.-Bányán: Baracsok. Nagy-Károlyban: Schöberl. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész. N. Váradon: Janky Antal. Segesvárt: Misselbacher. Szász-Régen: Wachner & Schinker. Szászsebesen: Binder F. gyógyszer. Szent-Ágoston: Knall K. gyógyszerész. Szerdahelyt: Schimert F. gyógyszerész. Szerethen: Sommer J. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi czégeknek létezik még ezeken kívül a

norvégiai „Bergen” városból való valódi

DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr. egy kisebbnek 1 ft. o. é. Az üvegek el vannak látva védmárkával és kimerítő használati utasítással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsir faj a dorschhalnak legfogdosabb egybegyűjtése és kiválasztása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelést alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsirólaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, közhányás és csusz, idült hörkűtés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécseben, „zum Storch”, Tuchlauben.

(213) (3-3)

CZETZ JÁNOS és TÁRSA

(Kolozsvárt, középutca Fölly-ház.)

Ajánljak jól berendezett női- és férfi-divat kereskedésüket,

melyben kaphatók a legújabb divatu női- és férfi-ruha kelmék, női-felöltők, nyári Beduinok és keszkenyők, szalmakalapok, disztive és disztitelen, napernyők, elismert finomságú kesztyűk, továbbá: finum és közönségesbb Rumburgi-, Creasz-, Hollandi és házivásznak, asztalneműek, kávé-abroszok és kendők nagyválasztásban, kész lőszőr- és őz-szőr madráczok, selyem- és Casmir-paplanok.

Elvállalnak mindenféle kézimunka- vagy varrógépen készülődő megrendeléseket, jutányos áráért.

(165) (5-6)

AZ AUSZTRIAI GRESHAM

élet- és jaradék- biztosító-társaság

ajánlja magát az életbiztosítás minden ágaira, a legutányosabb feltételek mellett és 80 % osztaleköt ad a tiszta nyereségből.

Az 1866 dec. 27-diki nagy gyűléskor 2123.91 frank és 24140 frt o. ért. 30 kr. nyeresége volt a biztosítottnak az 1863—65-iki üzleti folyamokban. Az intézet fennállása óta 1862 dec. 2-től 1867 mártiusig halál esetekben 14181 frankot és 185,983 frt 75 krt fizetett ki.

Sorzatok, tarifák és a kívánt felvilágosítások kaphatók Kolozsvárt ALTSMANN TESTVÉREKNEL, mint megbízottaknál, valamint az erdélyi fő- és kerületi ügynököknél.

(130) (7-*)

Első rangú Párisi, Pesti és Rochlitz híres gyógyszerész ház Bergmann és Comp. által feltalált következő szerek ajánlatnak kegyes figyelembe vétel végett:

Katrány-zsappan, börtisztálanságok ellen 1 darab 40 kr. Kőszvény-gyapott, minden rheumaticus fájdalomnak kitűnő hatással egy pakét 40 és 80 kr.

Szakállnövelő tinctura, legbiztosabb szer még igen fiatal embereknek és a legrövidebb idő alatt erős szakállat nevelni 1 és 2 frt.

Jég-pomádé, évek óta ismert és híres a haj fodításra és erősítésre 1 üvegese 40, 60, 80 kr.

Foggyapott, mindennemű fogfájdalom egy pillanat alatti megszüntetésére, egy tok 30, 50 kr.

A francia cs. államokra nézve szabadalmazott. Kolozsvárra nézve egyedüli raktár

WOLFF JÁNOS gyógyszerésznél.

(227) (1-3)

ELADÓ FEJŐS BIVAL

hidelvén, nagyuteza 307. sz. a. háznál.

(217) (3-3)

Külmagyarutczában 244 sz. „Réce” című fogadó ház és telek örök áron eladó, értekezhetni kurta szapanyutczában ev. ref. egyház gazda gondnokánál 368 sz. alatt.

(222) (2-3)

Pályázati hirdetmény.

A felvinczi ev. ref. fiúiskola tanítói állomására, mely mintegy 200 o. é. frt évi fizetés, szabad szállás és három öl fa évi illetményvel van egybekötve, ezennel pályázat nyitattik. A pályázni kívánók felbír-
válnak ebbeli felszerelt kérelmeiket f. évi július hó végeig a felvinczi ev. ref. egyházmegye előjáróságához beadni.

Felvincz, jun. 23. 1867.
A felvinczi ev. ref. egyh. község előjárósága.

(219) (2-3)

Eladó birtok.

Küküllőmegyében Mikesfalván, a M.-Vásárhely és Medgyes közötti országutban mindkettőtől, egy Erzsébetvárostól is 3 órai távolságra, a Kis-Küküllő partján 46 holdnyi fekvő birtoka özevgy Kenderessy Eleknőnek, ellátva, több osztályból álló kő-lakházzal, egy minden szükséges gazdasági épületekkel, lúczerrással, gyümölcsösökkel, szőlővel, erdővel, kocsoma joggal, szabad kézből örök áron eladó. Ertekezhetni felette a tulajdonosnővel. Marosvásárhelyen szentmiklósterceai 790 szám alatti szállásán.

(221) (2-3)

Grosz Károly fogművész

tudatja a t. közönséggel, hogy junistól october végéig Segesvárra tette át lakását.

(224) (2-2)

A selyem-termelőkhöz.

Alóltartak értesíteni kívánják a t. cz. selyemtermelőket, hogy készek selyemgubókát venni, fontját, nyersen: 70 krtól 1 frt; fullasztva: 1 frt 10 krtól 1 frt 30 krig, o. é. számitva, minőség szerint. Továbbá jövőre igen jó milánói és japáni faj selyem hernyó tojással szolgálhatnak, melyek ez évben is kitűnő sikerrel tenyésztek. 1 lat ára 1 frt 50 kr. A megrendelést azonban július 10-éig megtétetni kéri.

Kolozsvárt, jun. 25-én 1867.
Andrásovszki nővérek.
Külmagyarutczában 15 sz. alatt.

(218) (2-3)

Néhai Csik-Bánkfalvi Kovács István Léczfalvi birtoka Háromszéken (mintegy 35 hold nagyobb részint első osztályu szántók és kaszálók) szabad kézből eladatik. A venni szándékozók bővebb értesülést, szerethetnek akár személyesen, akár levél által, az örökösök megbízottja özevgy t. Keller Jánosné asszonyságnál Székely-Udvarehelyen.